

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za se leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Osnova ravnopravnostne postave iz nemških rok.

(Dalje in konec.)

„V javne knjige (deželne, rudniške, zemljiške, železniške, vodne knjige itd.)“ — ustanavlja nadalje osnova — „potem v trgovska, zadružna in lična kazala upisuje se z nemškim jezikom in če je ustna ali pismena prošnja došla v deželnem, okrajnonavadnem jeziku, tudi s tem jezikom potom prevoda. Tedaj je odlok izdati v obeh jezikih.“

„Izpovedi prič in veščakov ter le-teh izrek je prejemati v uradnem ali katerem drugem deželnem, okrajno-navadnem jeziku, kakor si že izbero.“

„V kazensko-sodnih rečeh je obtožbo, tako tudi sploh vse predloge, sodbe in ukrepe, ki se imajo uročiti obtožencu, spisavati v uradnem ali kakem drugem okrajno-navadnem deželnem jeziku, kakor se je že ta ali oni rabil v svojih odgovorih. Isti jezik velja tudi za glavno razpravo, zlasti za govore državnega pravika in branitelja ter za objave sodeb in ukrepov.“

„Za učni jezik v ljudskih šolah veljajo praviloma določila §-a 6. drž. šolske postave od 14. maja 1869. Če pa v okrajih ljudske šole vsaj šestina domačega prebivalstva v svojem občevarji rabi drugi deželni jezik, naj je tudi ta jezik v ljudski šoli učni jezik, ako je iz te manjšine vsaj 40 šolskih otrok po petih letih poprek in njih roditelji ali postavni zastopniki zahtevajo šolski pouk v tem jeziku; in ako nadalje občinski zastop, oziroma zastopi ušolanih občin ali mej njimi vsaj manjšina s tretjino njihovih članov pritrdi v to zahtevo. Tedaj je praviloma ustanoviti posebno učilnico, ako šolsko oblastvo ne ukrene kako drugače. Vender pa take šole ni morati več vzdrževati, ako tri leta zapored število otrok, upisanih v to šolo, poprek manj znaša kakor 30. V zasobnih šolah s pravom javnosti more se v učni jezik rabiti le deželni, v v področji dotičnega deželnega šolskega oblastva veljajoči jezik. Deželni jeziki morejo glede na določila čl. 19. državne temeljne postave od 24. decembra 1867 biti učni jeziki v srednjih šolah (gimnazijah, realnih gimnazijah, realkah, državnih obrtnih šolah) po meri, kakor so sposobni za dotični

pouk. Učni jezik v visokih šolah se s postavami uravna od slučaja do slučaja.

„Dobre izime, ki veljajo za poljski jezik v Galiciji in za italijansčino na južnem Tirolskem in v Dalmaciji, ostanejo v moči.“

To tedaj je osnova postave ravnopravnostne, to podloga za izvrševanje in uresničevanje člena XIX., člena, ki vsem narodom in vsem jezikom v Avstriji zagotavlja jednake pravice! Prvi pogoj, če hočejo kronovine avstrijske dobiti uravnane jezikovne razmere, je ta, da se nemški jezik kodifikuje za „državni jezik“, za jezik torej, ki bode prvi pri vseh državnih oblastvih in v vseh cesarskih uradovih države, za jezik, ki bode pri višjih oblastvih suveren vladar, izključiv gospodar v državnem zastopu, kjer imajo davke dovljevati poslanci osmero narodnostij itd. Nemec se s svojim materinim jezikom lahko oglašja pri vseh uradih od prve do najvišje stopinje, njegove vloge je vzprejemati v nemščini povsodi širom državno-zborske Avstrije, ali Čeh, Slovenec, Hrvat sme s svojim jezikom prihajati samo k svojemu županu, k okrajnemu sodniku in glavarju, k večjemu še pred deželnega predsednika in deželno sodišče, ako je njijin sedež slučajno v okrajih, kjer se govori tudi slovanski jezik! Nemcu cesarstvo, vam Slovanom pa okraj, karijera nemškega sina od Bele Peči do Dunaja, karijera Slovenca pa od Šiške v Ljubljano! In to naj se imenuje izvršitev — ravnopravnosti! Za tako plačilo nam ti dobrodušni Nemci odstopajo pravico, da smemo v svojih okrajih rabiti svojo materinščino, rabiti jo po homeopatičnih mericah. Avstrija je zakonito osnovana na pravilu, da se vsaki narod razvija svobodno in z državno pomočjo, sedaj pa nam pridejo ti politični homeopati in svetujejo: priznajte vrhovnost in izključivost nemškega kot državnega jezika in razvijali se boste po svoje, to je: umrite, pa boste živeli! Tak pomen ima najnovejši Šaršmidov in Chlumeckega recept. Mi Slovenci smo s svojo narodnostjo pravi Lazarji, toda v Abrahamovo naročje ne bomo prišli tudi ne po takšni jezikovni postavi, narobe potem šele bi bili bogatin v peklu, ki je iz večnega ognja prosil kaplje za svoja goreča usta! Osnova res tudi nas Slovence šteje in pripravlja nam uživanje jezikovne naše

pravice tudi tam, kjer nas je v okrajih tudi le šestina, toda kako nizko bi se tudi tu smela plaziti slovenščina, koliko je tudi za tak slučaj skritih vrat in vrtic, pri katerih se nam bodo usipali grabežljivi uplivi, stiskajoči nas iz minimalnih pozicij! Ali če bi nekoliko mogli dihati v takih razmerah, — vso bodočnost jemlje nam ista osnova, ker v jedni sapi dekretuje nemščina za državni jezik, to je stanovitnost germanizacije, stanovitnost slovanske inferijornosti, našo smrt v bližnji bodočnosti!

Če nemško-liberalna osnova že naši narodni svesti in nadeji more vzbujati vso nevoljo in jednoglasni upor, koliko hitrejšo in globočje se to godi Čehom in drugim Slovanom, kateri že sedaj imajo več narodne posesti, kakor mi. „Lex Šaršmid“ je obrnena osobito proti Čehom, Hrvatom in nam Slovincem. Naši državi hoče vzeti avstrijski značaj, a dati nemški obraz, nemško vsebino. Tega bi ne dosegal le nemški državni jezik sam po sebi, nego tudi v svojih posledicah, ker z njim bi se oslabil česki, slovenski in hrvatski narod. Poljakom in Italijanom naši Nemci odstopajo več pravic in narodne samouprave, ker že odstranite v Čehov, Slovence in Hrvatov bi bilo tisto, kar je potreba — „pour le roi de Prusse“. Pa zato, da se tudi ohrani Avstrija, bodo avstrijsko-slovanski poslanci pri prvi priliki iztirali brezstranske predloge nemških klubov raz dnevni red.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 17. februarja.

(Dalje.)

Kaj je bilo povod nečuvnemu prizoru, kojega smo včeraj doživeli v avstrijskem parlamentu? Vlada je zbornici predložila načrt zakona, s katerim se država pooblašča v svojo oskrbo, oziroma lastnino prevzeti železnice Praga-Duhcov in Duhcov-Bodenbach. Dvojno vprašanje nastane, na koje se mora naslanjati vsaka objektivna kritika te vladne predloge, je li namreč pridobitev teh prog sploh potrebna državnemu železničnemu omrežju, in drugič, so li pogoji državnemu interesu primerni ali ne?

Prvemu vprašanju je absolutno pritrditi. V istem hipu, ko se je podržavila Fran-Josipova železnica, nastala je neizogibna potreba, raztegniti

LISTEK.

Ivan Zbogar.

Zgodovinski roman.

(Spisal Charles Nodier, poslovenil Jos. Kržišnik.)

XII.

(Dalje.)

Lotar umolkne za nekoliko minut, potem se dvigne, govoreč bolj mirno, pripoveduje tako-le:

Še zelo mlad, čutil sem že bridko socialne bede, vedno so mi vzbujale dušo, včasih so jo razvnele in zvele predaleč, kakor mi je očitala včeraj Tonica. Bolj po nagonu nego po razumu gnan, umikal sem se mestom in v njih bivajočim ljudem; ker sovražil sem jih, ne vede še, kako mi jih bode kedaj črtiti. Krajinsko gorovje, hrvaški gozdi, divje in malo da ne neljudne obale siromašnih Dalmatinčev, mejile so redoma nemirne moje poti. Ostajal sem malo po krajih, koder je gospodovala družba in boječ se vedno nje napredkov, srdečnih nezavisnost mojega srca, želel sem zelo, odtegniti se je do cela. V onih krajinah je deželica, vkupen mej-

nik naobrazenja modernega in starovečnega, ostavivšega še globokih sledov: Črna gora je postavljena kakor na granico dveh svetov. Ne vem, kako temno sporočilo mi je rodilo misel, da nima ni te ni one olike. To je evropska zelenica, osamljena radi nedostopnih skal, s svojimi posebnimi nravi, katerih ni še popačila dotika z drugimi ljudmi. Znal sem črnogorščino. Razgovarjal sem se z nekaterimi tamošnjiki, katere so privede v naša mesta potrebe, v njih nikedar ne rastoče in nič se ne menjajoče. Namislil sem si krasno podobo o življenji teh gorskih ljudij, zadostujočih že toliko stoletij sami sebi ter čuvajočim svojo nezavisnost, skrbno braneč, da ne prihajajo v njih naobrazeni ljudje. Res, njih položaj je tak, da nobeno koristolovje ali slavočlepe ne more privabiti v njih pustinja razbojne čete, prisvajajoče, da izsesava. Le kak rado vednež in kak učenjak osmelil se je včasih v te samote, a našel je v njih smrt, katero je prinašal, ker navzočnost socialnega človeka je smrtonosna svobodnemu narodu, imejočemu še čista svoja naravna čuvstva. Zato je bilo težko prodreti v njih zemljo, a posrečilo se mi je, ker sem bil oblečen v njim slično obleko ter sem znal njih jezik. A

nikakor nisem šel k njim iskat ljudij, nego nezavisne dežele, v katerej je znana samo oblast, osnovana na otčevstvu. Imel sem malo potreb kot vročeglav mladenič, misleč, da vedno sam sebi zadostuje, ker se mu je v kakem trenutji britkega opojenja zazdelo, da so vsa nagnenja nedovoljna njegovemu srcu in da ga je Bog ustvaril po svoje. Treba mi je bilo samo kočice proti trdemu zimskemu mrazu, jednega sadnega drevesa in studenca. Blodil sem dolgo časa le po sledih divjih zverij, mej različnimi kopami Klementinskih gor, ogibljoč se že od daleč dima človeških bivališč, v katerih mi je javljajo čuvstvo, koje Črnogorci pač mejsebojno čutijo, povsod sovražnika.

Ne bodem vama opisoval, kako krepko me je opojila ta ponosna in veličastna, nikdar ne podržena priroda, katere darovi zadostujo hvala Bogu zelo redkemu stanovništvu, da se mu ni treba boriti za svoje živilo. Ne bodem vama pravil, s kakim veseljem sem trgjal iz zemlje sladko koreninico, ne boje se, da bi storil krivico kakemu pohlepnemu in skopemu poljedelcu ali prevaril nadejo obitelji gladnih delavcev ali začul ono fatalno besedo, spominajočo me vselej, kakor jednega vaših pisateljev,

državno progo do saksonske meje. Slehera predvidna železnična politika morala je težiti po tem, da tir državne železnice ne neha v Pragi, temveč da se nadaljuje proti severozahodni Česki, v obrtno pokrajino na podnožju Rudnega gorovja, stikajoč se z nemškimi železnicami. Manj jasno je denarno vprašanje. Vsled pogodbe, katero je vlada sklenila z obema družbama, zavezala se je, garantirati jima pavšalni znesek, izračunjen po dejanskih presežkih (in sicer pri vsakem obratnem letu [Betriebsjahr] za dobo 1887—1894 po presežkih dveh prejšnjih let) z doklado vred, katera od 6% gradatim pada na 4%. Pričenši s 1. januarjem 1892 dobi država pravico, odkupiti progi za odkupno rento, proračunjeno po dejanskih (obratnih) presežkih zadnjih treh let. To odkupno rento je plačati do 1. 1892, vendar ne sme biti nižja, nego 3.100.000 gld.

Proti tej pogodbi, oziroma proti načrtu zakona, ki jo potrdi, zbirala je levica svoje sile. Že več mesecev se je trobilo po svetu, da bode prof. Steinwender pri tej priliki razkrival korupcijo sedanje trgovinske uprave. Radi tega so bile galerije prenapolnjene, radi tega gnetili so se tudi poslanci okolu govornika, ki je tako oblastno bil naznanil svoj deviški govor. In kaj je povedal? Pričakovali smo od njega stvarnih razkritij. Pričakovali smo istinitih dokazov, da je ta kupčija zares slaba, državnemu interesu škodljiva, da je mogoče bilo, preje in boljši kup pridobiti si vsaj jedno teh prog, pasivno železnico Praga-Duhcov, ter na ta način pritiskati tudi na drugo progo, da stavi ugodnejše pogoje. Varali smo se! Kar se tiče stvarnih argumentov, bili so zmedeni, nejasni, po vsem nedostadni. Vladni zastopnik, sekcijski načelnik Pusswald, je kar pometal s pajčevinami Steinwenderjeve finančne modrosti, v tem oziru se dá tedaj trditi, da je levičarskega govornika doletel popolni poraz.

Ali Steinwenderju itak ni bilo za stvarne dokaze! Kar je preje bil skup spravljen, vse te nezanesljive ali napačne številke, vse kombinacije dvojilne vrednosti, vse to je bil le preludij za konečni efekt, in podlaga temu efektu bil je osebni škandal. Žal, da je svoj namen vsaj deloma dosegel! Skušal je namreč dokazati, da se je minister Pino sam in to s pomočjo necega omadeževanega značaja, lopova Klierja, kateri je sedaj zarad goljufije zaprt v tamnici jetnišnice v Steinu, utikal v neke umazane spekulacije z onim konsorcijem, ki je državi na vrat hotelo obesiti ti dve progi za pretirano ceno. Prečital je celo vrsto pisem, vizitnic in telegramov, izročeni mu po isti zloglasni osobi baje za drag denar, da bi oskrnil ime ministrovo. To vam je bil pravi „haut-gout“ za naše levičarje! Dočim je prejšnji del Steinwenderjevega govora izpuhtel po zraku, ne da bi bil izzval najmanjšega priznanja, žel je govornik s konečnim odstavkom, obrnjenim direktno proti ministerski časti, demonstrativno odobravanje levičarskih krogov. Do svojega vrhunca je vzkipele to odobravanje, ko se je razvidelo iz prečitanih pisem, da so Klier in njegovi „čestiti“ drugovi v svoji korespondenci ministra nazivali s pseudonimom „Alfred“.

Stvarno povsem neznamenit je bil Steinwenderjev govor, brez jedra, brez prave vsebine, vendar je čutil vsakdo, da je ministru odgovarjati na take

napade, da treba z močno roko mu razdejeti nakane njegovih protivnikov. Nesmo še zapazili take tišine v državni zbornici, kakor je vladala včeraj, ko se je raz sedeža dvignil Pino, sled notranje razburjenosti, razjarjen po teh nečuvjenih napadih, da brani ministersko dostojanstvo in ž njim vred to, kar je najsvetejšega vsakemu poštenjaku, svoje pošteno častno ime!

Kako je rešil žaljeni minister svojo nalogo? Odkrito rečemo, da ne samo mi, temveč vsa desnica brez izjeme je uverjena popolne nedolžnosti in integritete Pinove; obrekovanje Steinwenderjevo ni tu napravilo niti najmanjšega utisa na večino. Kar se zlasti Slovencev tiče, nam je oseba Pinota prav simpatična. Poznamo ga iz one dobe, ko je služboval na Goriškem in kot cesarski namestnik v Trstu; skazali smo mu svoje zaupanje lansko leto, ko je bil baš s slovenskimi glasovi izvoljen v državni zbor. Uljudno vedenje njegovo, mehka in ljubeznjiva narava njegova pridobila mu je mnogo prijateljev in čestilcev, in grda nevhvaležnost bi bila, ako se ne bi ozirali na velike zasluge, koje si je baš trgovinski minister tekom zadnjih let pridobil na železniškem polju. Tarifi so se znižali, nove velike železnice so se zgradile, druge že obstoječe prevzele so se v državno last pod njegovo upravo — to so fakta, katerih nobeno natolcevanje ne bode moglo izbrisati ali zanikati. Kaka je bila tedaj njegova obramba? Obžalujemo, da je opravičena razkačenost preveč uplivala na njegov govor ter mu ni pravih oblik položila na jezik. Da bi svojo obrambo omejil le na tri kratke stavke, recimo, da bi izustil le to, kar je povedal njegov sekcijski načelnik Pusswald, namreč, da trgovinski minister nikakor ni uplival na svoje uradnike pri razmotrivanju in sklepanju te pogodbe, — pozitivno bi bil vnvanji učinek njegove izjave veliko bolj ugoden! —

Debata se je danes nadaljevala, a še ni končana. Rieger je branil vladno predlogo ter naglašal, da se niti pičica onega ni dokazala, kar se je očitalo ministru. O predmetu samem pa, o pogodbi, dejal je Rieger izrecno, da po njegovem poštenem prepričanju vlada morda še ni prevzela nobene železnice pod tako ugodnimi pogoji. Vladno stališče so danes zagovarjali Pusswald, predsednik železničnega sveta Czedit in posebno spretno sekcijski šef Wittek. Dr. Lueger in Kronawetter skušala sta pobijati odsekov nasvet, naj se potom zakona potrdi dotična pogodba. Varovala sta svoje stališče jako energično, Kronawetter tudi zelo drastično, kakor običajno, vendar se nobeden teh govornikov ni posluževal onega umazanega orodja, do katerega ima privilegij višja „omika“, osredotočena v „nemškem klubu“.

Deželni zbor kranjski.

(XVIII. seja dne 21. januarja 1886.)

(Dalje.)

Deželni predsednik baron Winkler odgovarjajoč na napade Dežmanove, da se je kot zastopnik vlade pri posvetovanju tega postavnega načrta, predno je prišel v deželni zbor, preveč umešaval, pravi, da je on družega, in to opravičenega mnenja. V 13. seji, 17. oktobra 1884 leta, sklenil je deželni zbor, da naj se dotični postavni načrt izroči dežel-

nemu odboru s naročilom, da ga v soglasji z deželno vlado pretresa in v prihodnjem zborovanju predloži. (Klici: Res je!) Iz spoštovanja do deželnega zbora ustregel je tej želji in bi bil prej zahvale za svoje trudoljubivo delo, nego graje pričakoval. (Dobro. Dobro.) A tudi, ko bi se ne bil direktno pozval, sodelovati pri obravnavah, bi bil on to storil. On zmatra stališče deželnega predsednika tako, da je on dolžan pri obravnavi tako važne postave uporabljati svoj upliv (Ingerenc) in dokler bode on imel čast, biti deželnim predsednikom, bode zmirom teh mislij, da c. kr. vlada v tako važni zadevi ne sme biti pasivna. Vlada je v deželnem zboru po svojih odposlancih zastopana in z mirno vestjo bi bila lahko prepustila obravnavo o tem načrtu deželnemu odboru. A to ne bi bilo pravilno stališče, kajti postava ta broji nad 120 paragrafov, kateri določajo najvažnejše, določbe za glavno mesto Ljubljansko. Tudi najizvrstnejši govornik se ne bi mogel pri obravnavi v zboru o gradivu natančno poučiti in nasvetovati potrebne premembe. Tedaj misli, če je že prej sodeloval [pri razpravah o tem načrtu, da je le ustregel želji deželnega zbora in da je zastopal dobro stvar. (Dobro. Dobro.) S tem delovanjem pa ni kazal nikakega nagibanja na slovensko stran, ker tudi ni smel, da bi se ne trdilo, da je nemški stranki manje naklonjen, nego slovenski. Kdor mirno, brezstrastno ogleda vseh 120 paragrafov tega načrta našel ne bode v njih ničesar, kar bi kazalo na strankarstvo. K večjemu imajo §§. 12, 13. in 14. volilnega reda kaj političnega pomena, vse drugo pa podpiše vsak, naj spada h kateri koli stranki. Poslanec Dežman očita ravno pri teh paragrafi ingerenco, katere pa ni bilo. Ravno pri tem bi bil predgovornik poseči moral v obravnave enquete o tej zadevi. Njemu, deželnemu predsedniku, bi bilo jako ljubo, da bi bil prišel g. Dežman k obravnavam enquete, kajti on ima jako mnogo praktične vednosti in posebno kot bivši župan Ljubljanski bi bil njemu jako ljub, a povabiti ni kazalo ga, ker bi bilo povabilo najbrže odklonjeno, kar je vsekako neprijetno. Kar se tiče važnosti, katero se prideva §§. 12, 13. in 14., je ne more priznavati, tudi nikjer ne vidi, da bi bile te določbe v izredno korist slovenski stranki. Določila so za Slovence in Nemce popolnem jednaka. Narodnostni prepir bode se poprej uravnaval, nego se od marsikateri strani misli. Koliko je bilo verskih vojn? Deželni predsednik pravi, da je sicer že star, a upa, da bode še dočkal konec narodnostnega prepira. Ko se to zgodi, ne bode se več vprašalo, je li tisti, ki se ima voliti v mestni zastop, Nemec ali Slovenec, ampak uvaževalo se bode samo to, kdo da ima pravi razum za blagor in napredek mesta. Potem pravi, da se neče spuščati v specialno debato, kakor predgovornik, le na to, kar je tožil o izgubi avtonomije občine, na to mu mora kratko odgovarjati. Da se je določba vsprejela v mestni statut, da zgubi kakor g. Dežman trdi, mesto Ljubljansko baje „das kostbarste Kleinod der Autonomie“, temu je povod določba državne postave iz dne 5. marca 1862, katero je sklenil državni zbor. (V katerem je sedel i Dežman in bil ud Schmerlingove večine. Op. por.) Ako neče g. Dežman, da bi odločeval o posameznih slučajih deželni odbor, ka-

na usurpacijo zemlje: To je moje polje! Nekega dne naposled — kako naj izrazim nerazložno zmes čuvstev, poječih mi dušo? — zahajalo je solnce v najlepši letnej dobi, zahajalo je zadaj za neizmerno dolino, z vseh strani osenčevalo jo je smokvovo in granatno drevje ter lovorovi grmi, in sem ter tja stala je mala osamljena hiša, okrožena s prekrasnimi, smehljajočimi se njivami. Bila je slika spadojoča res družbi, a družbi prve dobe. Nikder in nikoli ni se poljedelčevo stanovišče prijetneje laskalo mojim očem. Nikedar ni mi sanjala domišljija o tolikem blaženstvu seljanov. Čutil sem očarljive vezi, vezoče človeka na ljubega si človeka, koristnega a ne potrebnega njegovej sreči, v poljedelskem okraju, žal mi je bilo, da nisem živel tedaj ko naobraženje ni še prekoračilo te meje, ali da mi ni bilo dovoljeno, da bi užival to radost pri narodi, pri katerem še cvete. A skoro sem zatrepetal, premislivši, da morajo biti zakoni teh ljudij strašni in da se tujec, omadeževavši njih zemljišče, more nadejati le smrti. Kri mi je burila od nevolje, proti samemu sebi, v trenutju, v katerem bi jo bil drugemu ledenil strah. — Ah! gorje skrunilcu, vskliknol sem, kateri bi prinesel sem napake in krive nauke evropske, če bi imel jaz tu mater, sestro ali

ljubico! Drago bi platil krivico, storjeno vzduhu, kateri diham in otravljam jaz s svojo sapo.

Neki Črnogorec me je čul, ker govoril sem v njegovem jeziku.

— Taki so tudi naši zakoni, pravi mi, prijemši me za roko in onim, kateri pridejo kakor ti, v naše doline raz črnogorske višave, tujcem malo da ne neprestopne zavire, ni vedno dovoljeno mej nami živeti. Sicer nas dovolj loči razlika naših pravov, ker vi ste lovci in vojniki ter bi se težko prilagodili k nežnim običajem in mirnemu življenju naših pastirjev; samo včasih dovoljujemo, da ne bi mučili naravno svobodo ljudij v zlo rabeč oblast nad svojimi otroki, zameno onih, katero vabi njih nagib braniti naših gor, z onimi, katerih preprosti vkusi hrepené po mirnem delu na naših njivah, to svobodno zamenjavanje ljudij in čuvstev vzdržavajo nas v dotiki s sosedi kljub razliki naših pravov. Tako že mnoge stoletij črnogorski vojniki ovivajo naše gore s čvrstimi korenjaki ter čuvajo polja, a ta nje rede, če jim, kar se dogodi redkoma, priroda ne priskrbi, kar treba. Vi ste brž ko ne tako dete naših bratov: vse to le veliko zemljišče, nadaljuje, kažoč mi osamljen kot krasnega podolja, že pokritega z nadejo bogate žetve, vse to je vaše,

bodite kdor koli. Ako si izberete izmed naših deklic kako družico ter vam ona podari otrok, da vam ne bode dostajalo to zemljišče, povečamo vam je, kolikor treba. Od tega trenutja ste našinec; svobodni ste in mej nami in vami ni druge potrebne vezi nego vez meisebojnega pomaganja in gostoljubnosti, če bi ga bilo kedaj treba, kar se zelo redkoma pripeti. Če nimate kakih potreb, naselite se na svojem zemljišču; sicer zatecite se k nam in nič ne bode vam nedostajalo, kar podaje priroda željam preprostih ljudij.

Dogovorivši te besede, pripravljaj se je, da bi odšel, a neznosna ideja mi je vskalila mojo srečo, da se je nisem mogel veseliti. Nekaj mogočnejšega nego skrb za moje življenje branilo mi je, da bi bil vsprejel dobroto gostoljubnega gorca, katera mi ni bila usojena.

— Brate, pravim mu, videz vas moti. Jaz sem rojen zunaj Klementinskih gor, iskal sem tudi svobode. Vse mi kaže, da bi tu našel jedine dobrote, katerih si želim na svetu, svobodno uživanje vzduha, neba in svojega srca; a ta raj, kateri mu nudite, spada srečnejšemu človeku nego sem jaz. Jaz sem v tem gozdi le tujec, katerega smete kazniti.

(Dalje prih.)

teri je vendar avtonomna korporacija, in kot taka nastavljena nad avtonomnim mestnim magistratom, potem bi vsekdar kot druga instanca odločevati imela le c. kr. deželna vlada. Kje je tedaj večja samouprava, pač ni težko razločevati (Dalje prih.)

Proračun glavnega mesta Ljubljanskega.

(Dalje.)

3. Za stavbinske poprave in vzdrževanja nasvetuje magistrat, da bi se proračunilo gld. 18000—

Ker so pa nekateri hodniki po mestu in pa tlak po mnogih ulicah že tako slab, da potrebujejo v letu 1886. izredno popravo, predlaga finančni odsek, naj bi se ad. a) določil poseben podnaslov: „za popravo hodnikov in težkega tlaka“ ter proračunilo v ta namen 4000—

gld. 22000—

4. Za čiščenje mesta nasvetuje magistrat, naj bi se proračunilo 5900 gld. in sicer:

a) za pometanje ulic gld. 2600—

b) za polivanje ulic „ 700—

c) za odpeljevanje in odkidavanje snega „ 2000—

č) za odpeljavanja smeti „ 600—

gld. 5900—

Finančni odsek, osvajač poslednja dva podnaslova po magistratovem nasvetu, predlaga glede prvih dneh:

α) da bi se proračunilo: za pometanje ulic gld. 4000—

β) za polivanje ulic „ 1200—

tedaj vsega skupaj za čiščenje mesta 7800 gld. ali 1900 gld. več.

Finančni odsek je tako izdatno zvišal preliminarji pri imenovanih dveh podnaslovih zato, ker mora po njegovem prepričanju magistrat imeti na razpolaganje dovolj denarnih sredstev, da bode mogel uspešneje skrbeti za čiščenje mesta, ko se je to godilo doslej. In ravno pometanje in polivanje ulic bilo je v minulih letih najboljše nedostatno, vsled česar se je o uročih poletnih dneh razvijal včasih zelo nadležen prah, o deževnih dneh pa je nastajalo veliko blato. Poleg tega se tudi ni zadosti skrbelo, da bi se bili živalski odpadki o poletnih mesecih kar najhitreje mogoče odstranjevali z ulic, temveč puščali so se po več ur in tudi celi dan na tleh, da so se o uročini izparivali in tako nasičevali mestni zrak z miazmi. — Za znesek 1900 gld., kateri predlaga finančni odsek, da bi se proračunil več, bode se dalo že precej storiti in tudi to bode pripomagal, da se zboljšajo zdravstvene razmere mesta.

5. Za Podturensko graščino nasvetuje magistrat, da bi se proračunilo 4567 gld. V tem znesku obseženih je tudi 2000 gld. za vrtno nasade, gozdne naprave in obdelovanje travnikov. Ker pa odsek za olepšavo mesta namerava leseno ograjo vrhu stopnjic pred Podturensko graščino, ker je že čisto nerabljiva, nadomestiti z železno in poleg tega napraviti iz glavnega drevoda čez travnik do novega dela parka novo pot, vsled katere bi se tudi dotični travnik izdatno osušil in po tem takem zboljšal in ker je tudi doslej vsako leto za ta podnaslov bilo proračunjenih 2400 gld., predlaga finančni odsek, da se tudi za leto 1886 postavi ta svota v proračun in po takem določijo vse potrebščine za Podturensko graščino s 4967 gld.

O tej priliki pa si finančni odsek ne more kaj, da ne bi opozoril slavni mestni zbor na velik nedostatek pri Podturenski graščini, na nedostatek, ki posebno upliva na razvoj in uredbo mestnega javnega parka. Priznati se sicer mora, da je ta park okusno uravnan, ali finančnemu odseku se ne zdi še dosti. Po njegovem mnenju bi isti moral marveč biti nekak uzorni vrt, s katerim bi se mesto ponašati zamoglo. A to za sedanjih razmer nikakor ni mogoče, kajti mestni vrtar — mesto da bi sam vzgajal plemenite cvetice in redke rastline — odkazan je navadno na to, da spomladi pobira one rastline, katere drugi vrtarji po mestu odstranjujejo iz svojih vrtov, in sicer za to, ker mu njegov cvetličnjak ne dopušča, da bi kake boljše cvetlice mogel lahko prezimovati. Ta mestni cvetličnjak pa je res prava karikatura poslopij, kakeršne se navadno umevajo pod tem imenom in finančni odsek misli, da je vendar že skrajni čas, da se začne misliti na napravo novega cvetličnjaka in — kar je še poglobljenejši in česar se doslej popolnem nedo-

staje — rastlinjaka in finančni odsek si želi, da bi se mu do posvetovanja proračuna za leto 1887. predložil načrt in proračun stroškov za taki dve, mestnim potrebam primerni poslopiji, da bi bilo potem mogoče staviti primerne predloge.

6. Za nove gradnje in večje naprave nasvetuje magistrat, naj bi se proračunilo 20.000 gld. in sicer: za nabrežje na desnem bregu Ljubljanskem 13.000 gld. in za vse druge, tekom leta 1886. neizogibne nove gradnje in večje naprave pavšalna svota 7000 gld. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. februarja.

Liberalni listi poročajo, da državnozborna večina ni jedina zastran šolskega vprašanja. Nemški konservativci želé, da bi se za vsa državo vkupe uredilo šolstvo na katoliški podlagi. Čehi bi pa radi, da se ta stvar reši v deželnih zborih. Češki listi trdijo, da je vsa desnica jedina, da se šolstvo reši na avtonomni podlagi, samo za nekatere dežele naj bi se sklenili specijalni zakoni v državnem zboru, kjer to zahtevajo posebne koristi.

Vnanje države.

Poročili iz Carigrada Turčija zaradi tega ovira srbsko-bolgarska mirovna pogajanja, ker je Madjid paša že bil pripravljen Srbiji privoliti v novo regulovanje meje, ter bi se bile odstopile tri bolgarske vasi Srbiji. Sultan pa neče dopustiti, da bi se le peč zemlje, ki je sedaj pod njegovim vrhovnim gospodstvom, Srbom odstopila. — Sicer je pa sedaj že Madjid paša dobil povelje, da naj nadaljuje mirovna pogajanja. Predvčeraj se je že vsprejel drugi član mirovne pogodbe, da se pomiloste vsi, kateri so bili kaj kompromitovani v poslednji vojni.

Srbski ministerski svet je že bil sklenil demobilizacijo in kralj jo je že bil podpisal. Ko je pa srbska vlada zvedela, da se Rusija ne misli udeležiti pomorske demonstracije proti Grški, in da Rusi ugovarjajo turško-bolgarskemu sporazumljenju, je pa opustila objavo omenjenega sklepa. Postopanje Rusije je Srbom bilo dalo zopet pogum in nadejali so se, da morda njim še pomaga proti Bolgarom, ako zopet zašné boj. Poslednje dni je pa zopet v Belemgradu zavladalo mirnejše mišljenje, ker se je zvedelo, da Rusija ni načelno proti zjedinenju Bolgarov, temveč bi le rajši videla reelno, nego osobno unijo.

Rusija hoče, da se turško-bolgarski dogovor tako premeni, da se v njem ne bode govorilo o knezu Aleksandru, ampak sploh o knezu bolgarskem, kajti tako bi dogovor zgubil veljavo, ko bi knez Aleksander umrl ali pa bil prognan. V Rusiji se še vedno nadejajo, da se bode posrečilo kneza Aleksandra prej ali slej zameniti s kom družim.

Knez črnogorski se je nekda v Peterburgu prepričal, da car vsekako želi miru in da v bližnji bodočnosti ničesar ne bode motilo mirnega razvoja Črnogore. Matanoviću, ki je kneza spremljal, se je pa posrečilo pri nekem privatnem konzorciju dobiti 400.000 rubljev na posodo, da se izvrše razni gospodarski načrti. Načelniki mitriditskih rodov so nekda povabljeni v Cetinje, da se dogovore o skupnem postopanju, ako se začno kaki nemiri v Gorenji Albaniji. Ta vest je najbrž izmišljena, kakor so bila prejšnja poročila o oboroževanju Črnogore.

Ruski listi polemizujejo proti Dunajskim listom zlasti „Neue Freie Presse“ o pohodu kneza Črnogorskega v Peterburg. O intrigah in skrivnih nakanah Rusije govoriti, je po mnenju „Peterburgskih Vjedomostij“ naravnost absurdno. Take trditve so tem smešnejše sedaj, ko ogerski prostovoljci brez ugovora od kake strani tolpoma hite pod zastavo kralja Milana. „Novosti“ pravijo, da bi na Dunaji dostojneje govorili, ko bi Avstrija res bila zmagovalka v orientu. Psovke so le izraz slabosti, in res na Dunaji nemajo prav nobenega povoda veseliti se, kajti osoda kralja Milana je strašen vzgled za balkanske vladarje. Poraz avstrijske politike odkril je pravi vir ruskemu uplivu v orientu. Rusiji je padč vse jedno, ako se vodje balkanski držav poado Avstriji, zato pa zgube naklonjenost svojih narodov. Bolje kakor kedaj, ve Rusija, kaj ji je storiti. Kmalu se bode pokazalo, da ne bode zedinjena Bolgarija trden jez proti Rusiji, ampak proti Avstriji in njenim varovancem, kateri so izdali slovanski svet. Blizu tako piše „Svet“, ki misli, da je treba le malo podpore na pravem mestu, da se v Srbiji, ki se že zdaj nagiba na rusko stran, izvrši Avstriji neugoden preobrat.

General Goltz nekda izdeluje Turkom vojni načrt proti Grški. Takoj po prvem izzivanju odrinilo bi 100.000 vojakov proti Atenam. Ta načrt se najbrž ne bode rabil, ker ni dosti verjetno, da bi se začela vojna mej Turki in Grki. Prvi želé miru, poslednji si pa ne bodo upali napasti Turkov, ker vevlasti hočejo preprečiti vjevojanje po morji.

Položaj na Španjskem je jako nejasen. Vse stranke se pripravljajo za bodoče volitve, ki so zagledelj posebno pomenljive, ker utegnejo odločiti

bodočo vlado Španjske. Republikanci posebno močno agitujejo. O Karlistih se pa ne ve, ali se bodo udeležili volitev, ali ne. Njih vodje se še neso odločili. Sicer pa karlisti močno šuntajo narod k ustaji. Da ustaja še ni buknila, temu je krivo pomanjkanje denarja. Don Carlos vedno potuje z Dunaja v Pariz, iz Pariza v London in obratno, pa nikjer ne more dobiti nobenega bankirja, ki bi mu dal denarja za vojno. Zagledelj se karlistična vojska kaj počasi organizuje. Kakor se govori, mislijo karlisti organizovati tri armadne voje. Poveljnikov njim ne bode manjkalo. Z začetka bodo prevzeli poveljništvo marquis de Voldespine, don Alfonso Bourbonski in general Cabrera. Nadalje se je že ponudilo več nego 14 generalov in 24 brigadirjev iz prejšnjih vojn. Kakor da bi zmotnjava ne bila dosti velika, ruje neka stranka še za kraljico Izabelo II. Vladni privrženci pa neso jedini mej seboj. Konservativni elementi nečejo podpirati liberalcev. Zaradi tega ni verjetno, da bi vlada dobila dovolj močno večino v zbornici in prav nič se ne ve, kaj se vse v bližnji bodočnosti utegne pripetiti na Španjskem.

Angleška vlada namerava predloge zastran Irske predložiti zbornici v obliki resolucije. Definitivnega zakona pa nekda ne bode predložila, če tudi dobi večino, ampak po letu bode razpustila parlament, da bode narod imel priliko sam odločiti politiko Irske, da ne bosta potem samo vlada in sedanj parlament odgovorna za tako važne reforme in da bode opozicija morala močati.

Dopisi.

Z Bohinjske Bele 17. februarja. [Izv. dopis.] Sosed moj je žitni kupec. Do vrha napolnjene so njegove kašne z vsakovrstnim zrnjem in vselej, kadar se odprejo težka hrastova vrata in on stopi mej svoje zaloge, igra mu na obrazu zadovoljni nasmeh. Le kadar vidi tu pa tam kupec izjed, znamenje snedenih miši in podgan nagubanci se mu čelo in njegova ovčje mirna narav spremeni se v hipu, ves poln postane morilnih naklepov. Noben dolgočas slovašk loncevezec ne zapusti sosedove hiše, da bi ma ne prodal vsaj jedne mišnice. V vsakem kotu stoji nastavljena past in marsikatero jutro mu ujeti plen pomiri srčne skrbi.

Recimo, da ta moj sosed pride nekega dne, ko se mu je lov posebno dobro obnesla k meni, pokaže mi ujete miši in zahteva kar na celem od mene toliko in toliko nagrade od vsacega repa, čeč, da bo imel do lova potem večje veselje in da bo kupljene mišnice poplačal. Začuden bi ga jaz pogledal in povedal bi mu v obraz, da naj se pripravi za pot v Studenec.

Nekaj prav analognega tej priliki godi se nam trdim Gorenjcem. Slavni deželni zbor kranjski je lanskega leta postavil na vidre po 6 gld. nagrade iz deželnega zaklada, čeč, do povzdigne ribarijo na stopinjo, ki jej po pravici gre. Ne pride nam v dajavi na misel, da bi tečnemu ribjemu mesu kaj slabega oporekali. Blagoslovi ga vsacemu Bog, kdor si ga more privoščiti. Gorenjski kmet bo pa tudi zanaprej ob petkih in sobotah in kvaterne srede, požontane žgance ali pa mlečno kašo jedel in mu ni mari, če je v Bohinjki ali v jezeru deset stotov rib več ali manj.

Tisto odmerjeno nagrado bi mi vsejedno radi plačevali zarad miru, ko bi bile vode po Kranjski občinska last in bi ribjo lov občine v najem dajale. Kako je nižje doli, nas nič ne briga, da imajo pa pri nas v Bleškem kotu vodé grašaki, opiraje se na srednjeveške podaritve in podeljenja faktično še dandanes v posestvu, je istinito. Sava, Savica, Bleško in Bohinjsko jezero neso občinske vodé in ribja lov je servitutna pravica. Naj je to stanje osnovano po zakonih ali proti njim, mi nesmo poklicani soditi, vendar pa smo primorani izreči, da so te v istini obstoječe servitutne predprave graščakov črn madež XIX. stoletja.

Vprašamo torej, katero pravo, rimsko, nemško ali cerkveno nas obsojuje, da moramo s svojimi krvavo prsluženimi bori braniti graščakom ribe pred požrešno vidro? Kdor veseli se sam, naj joka tudi sam.

Ko bi bili naši častiti gospodje poslanci vedeli to razmero, gotovo bi bili za Gorenjce predlagali izjemo. Nadejamo se, da ta naš klic ne bo ostal klic upijočega v puščavi. Bolje je pozno nego nikdar.

Drugo naše vprašanje pa je, ali je treba nagrade za vidre? Če pogledamo žival bolj natanko, pridemo do prepričanja, da nikakor ne. Kožušček njen daje izvrstno krzno, ki je vedno 2—3 gld. vredno. Vidrino meso je tečna postna jed (za to, ker ribe je; zakaj da pa vol in kostrun, ki še bolj postno, namreč seno jesta, nesta postna jed, nam nikakor ne gre v glavo), ki se lahko v denar spravi.

Kdor toraj vidro v past ujame, ali pri mesečin: ustrelji, po našem mnenju nikakor škode nema, ter lahko in brez težav na nagrado pozabi. Proč torej z vidrino nagrado, le-ta je gola zapravljivost. Bodimo varčni, časi so hudi.

Našim čestitim gospodom poslancem se pa priporočamo, da o priložnosti sprožijo misel v ko- nečni rešitvi gorenjskega servituta, ki nas žuli že toliko in toliko let.

Sramota je za XIX. stoletje, da se ta pošast že ne da pripraviti ob moč. Se bo vendar našel kak sv. Jurij, ki bo prebodel sedaj v stoletji svita z oklepi starega veka obdanega zmaja. Hvaležnost mu je zagotovljena, za častnega meščana ga pa že za naprej izvolimo, če nam le količkaj obljubi svojo pomoč.

Domače stvari.

— (V posnemo.) Gospod Andrej Jurca, veletržec v Ptui in ravnatelj „Ptuijske posojilnice“ je pristopil kot pokrovitelj z doneskom 100 gld. k „Ptuijski podružnici sv. Cirila in Metoda“. Da bi našel blagi rodoljub mnogo posnemačev mej imovi- timi Slovenci!

— (Naučni minister pl. Gautsch) je v svojem govoru o učnem jeziku na naših srednjih šolah mej drugim tudi trdil, da Slovenci nemamo nobene učne knjige za grščino. Ta trditev potrebuje pojasnila. Učno knjigo za grščino imamo. Spisal jo je g. Šuman, ravnatelj gimnazije Ljubljanske. Če tudi še ni natisnjena, vendar bi ne smela neznana biti v naučnem ministerstvu, kajti, če se prav spo- minjamo, predložil se je bil ob svojem času rokopis baš ministerstvu za uk in bogočastje.

— (Razne peticije.) Peticijo Novomeš- kih obrtnikov za spremembo nekaterih določil obrt- nega reda in peticija prof. Ljubljanske realke, Novo- meške gimnazije in Ljubljanskega učiteljskega za zjed- načenje plač z Dunajskimi profesorji in za VIII. čin po dovršenem 15. službenem letu izročil je drž., poslanec prof. Šuklje. Isto tako je dr. posl. dež. sodnije svetnik Hren izročil 84 peticij s Koro- škega, tikajočih se upeljave slovenskega učnega jezika v ljudske šole in skrajšanja šolske dolžnosti na 6 let. Vse te peticije so se odstopile šolskemu, oziroma budgetnemu odseku v pretres in poročanje.

— (V pravdi dr. Starčevića in Grža- niča), ki sta že nad 100 dnij v preiskovalnem za- poru bode po odredbi stola sedmorice v 1. dan marca kasacijska obravnava.

— (Nadrobno trženje s premogom v Ljubljani — očitna tajnost!) „Pravična vaga v nebesa pomaga!“ — rekli smo koncem do- tične notice v sobotnem našem listu, ter občudovaje posebno ulogo „odprtih premogovih vreč“, zaklju- čevali: „Očividno pametneje in primerneje bi bilo, da se ali ogromna režija po možnosti zmanjša, ali pa nadrobne cene premogu zmerno povikšajo in da se povsem pošteno ravna — itd.“ Kakor čujemo, se obrazloženje javne zadeve v obče odobruje, samo poslednja opazka tolmači se na razni način in mej drugim — javnemu mnenju na kvar — tudi v zmislu, kakor da bi bili mi sploh ogrevali se kar naravnost za kako povišanje premogovih cen. Temu moramo oporekati. Naglašali smo pred vsem zmanjšanje ogromne režije pri uročevanju premoga (vsaj za tem grmom tiči zajec!) in le za slučaj, da bi se to „mej sedmerimi premogarji“ ne dalo lahko doseči, imeli smo (dakle še le v drugej vrsti!) zmerno povikšanje cen v mi- slih, kajti bilo nam je pri tem jedino pravo vodilo: Boljše nekoliko dražje in pošteno, nego li ceno, a tem slabše postreženim biti! Toliko „pro domo“! — (Kmetijsko predavanje) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v ne- deljo 21. t. m. popoldne na Dovjem na Gorenj- skem.

— („Podpiralna zaloga slovenskih vseučilišnikov v Gradcu“) razpošila ravnokar svoje 5. letno poročilo. Dohodkov imelo je dru- šstvo v preteklem letu 707 gld. 60 kr., stroškov pa 597 gld., tedaj prebitka 110 gld. 60 kr. Društvena glavica narastla je na 5900 gld. nom. vrednosti. Društvu došlo je 78 prošenj; 10 je bilo odbitih, za 68 pa se je dovolilo 329 gld. — Podpiranih je bilo 17 slovenskih vseučilišnikov. — Predsednik društva je g. dr. Gregor Krek, blagajnik dr. H. Bider- mann, tajnik Janko Bezjak, odborniki J. Top- lak, Vladimir Žitek, Ivan Fon, Tone Šiferer, Karol Zakrajšek, namestniki: Janežič, Pintar in

Neuberger. Odbor obrača se do slovenskega občin- stva in opozarja na svoje blagonsne namene s prošnjo, da stari podpiratelji v novem letu zopet pokažejo svojo ljubezen do slovenske, učeče se mladine in da se oglasi mej narodnjaki še mnogo novih podpirateljev.

— (Vabilo k veselici,) katero priredi Narodna čitalnica v Kamniku dne 21. februarja t. l. — Spored: A. Blaznica v prvem nadstropji. Vesela igra v jednem dejanji. Česki spisal F. Šam- berk, poslovenil dr. J. Starč. — B. Wiesberg: „De- kleta ne“, šaljiv samospev. — C. S. Gregorčič: „Nevesta“, deklamacija. — D. Brati ne zna. Burka v jednem dejanji. Po Grandjeaunu. — Ustopnina navadna. — Začetek ob 7¹/₂ uri. — K tej veselici najljubneje vabi odbor.

— (Čitalnica v Gornjem gradu) priredi v dan 8. marca t. l. veliko „maskarado“. Ustopnina udom prostovoljna, neudom 30 kr. Maske so proste. Začetek točno ob pol 8 uri zvečer. K tej zabavi uljudno vabi odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 18. februarja. Dr. Tonkli v bud- getnem odseku možko branil ljudskošolske ter- jatve koroških Slovencev. Minister izgovarjal se z uradnimi poročili šolskega sveta.

Dunaj 18. februarja. Uradni list ob- javlja prepoved, da se konji iz Bosne in Her- cegovine ne smejo izvažati v inozemstvo.

Budimpešta 18. februarja. Minister notranjih zadev izdal je na vse municipije ukaz, da z ozirom na nevtralnost države ni dovo- ljeno, nabirati vojakov in novcev za ogersko legijo za Srbijo.

Belgrad 18. februarja. Na ustna pri- ganjanja zastopnikov vlastij, da naj bi se mi- rovna pogajanja hitreje vršila, odvrnil je Ga- rašanin, da kaže Srbija v tej zadevi dobro voljo. Srbski odposlanci neso krivi zavl- ačevanju.

Pečuh 17. februarja. Urednik tukajšnje „Fünfkirchner Zeitung“, Joahim Guttmann je danes dopoldne kot kontrolor tukajšnje za- stavljalnice pozval blagajnika Haschko, naj mu račun položi. Haschka je na to z revolverjem ustrelil na Guttmanna, potem pa se usmrtil. Guttmann je težko ranjen.

Berolin 17. februarja. Načelnik gene- ralnega štaba grof Moltke je zbolel. — Cesar, cesarica, cesarjevič in cesaričinja vsprejeli so popoldne kneza črnogorskega, kateremu na čast je zvečer pri cesarji velika družba na čaj povabljen.

Kdor se boji mrtvouda

ali katerega je že zadel, ali pa boleha na navalu krvi, omotici, udotrupi, ali ne more spati ter ima bolne živce, naj si naroči knjižuro „Ueber Schlagfluss-Vorbeugung und Heilung“, 5. izdaja, ki se zastoj in franko dobi od pisatelja bivšega deželnoobrambovskega batalijonskega zdravnika Rom. Weissmann-a v Vilshofen-u, Bavarsko. (38—3)

Tujci:

17. februarja.

Pri **Meunier**: Braun, Jamnitz z Dunaja. — Prohaska, Koch iz Zagreba. — Pri **Waller**: Pollak z Dunaja. — Hoffmann iz Ko- čevja. — Tamassi iz Grada. — Ficht z Dunaja. — Über- bacher iz Celovca. — Berweis z Dunaja. — Pri **avstrijskem cesarju**: Freytag iz Železnikov.

Umrli so v Ljubljani:

14. februarja: Katarina Burger, hišna posestnica, 68 let, Poljanski nasip št. 10, za kapom. 15. februarja: Marija Pövsch, gostija, 67 let, Poljan- ski trg št. 5, za starostjo. 16. februarja: Jarnej Štrekar, delavec, 58 let, Sv. Petra cesta št. 56, za jetiko. V deželnej bolnici: 15. februarja: Josip Prudič, natakar, 36 let, za oslab- ljenjem močij.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. februarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	650	Špoh povejen, kgr.	66
Rež,	536	Surovo maslo,	84
Ječmen,	439	Jajce, jedno,	2
Oves,	309	Mleko, liter,	8
Ajda,	423	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	516	Telečje	60
Koruz,	487	Svinjasko	52
Krompir,	375	Kostrunovo	36
Leča,	8	Pišance	55
Grab,	8	Golob	18
Pizoi,	850	Seno, 100 kilo	15
Maslo, kgr.	88	Slana,	215
Mast, kgr.	74	Drva, trda, 4 met.	760
Špoh frišen,	44	meska,	550

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
17. febr.	7. zjutraj	734.88 mm.	1.8° C	sl. svz.	obl.	
	2. pop.	734.71 mm.	4.0° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	736.81 mm.	1.8° C	sl. svz.	obl.	

Srednja temperatura 2.5°, za 2.8° nad normalom.

Dunajska borza

dne 18. februarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84	gld.	75	kr.
Srebrna renta	84	"	90	"
Zlata renta	113	"	50	"
5% marcna renta	102	"	30	"
Akcije narodne banke	870	"	—	"
Kreditne akcije	300	"	50	"
London	126	"	40	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	10	"	03 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5	"	96	"
Nemške marke	61	"	85	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	127	"
Državne srečke iz l. 1864	100	gld.	172	"
Ogrska zlata renta 4%	103	"	05	"
" papirna renta 5%	94	"	40	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	—	"
Dunava r. g. srečke 5%	100	gld.	116	"
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi	126	"	—	"
Prior. oblig. E izabetine zapad. železnice	116	"	50	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	"	50	"
Kreditne srečke	100	gld.	177	"
Rudolfove srečke	10	"	20	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	113	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	206	"	50	"

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi

po znižani cen.

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mo- jega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbna Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlóska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tibotapee. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojinje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetijskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.

Zvezek po 60 kr.,

eleg. vezan po 1 gld.

Pri vnanjih naroči-

lih velja poština

za posamični neve-

zani zvezek 5 kr.,

za vezani 10 kr.

Dijaki

dobivajo Jurčičeve

„Zbrane spise“ po

50 kr. izvod, ako

si naroče skupno

najmanj deset iz-

vodov.

Prodajajo se v

(83—5)

„NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani,

Kongresni trg,

Gledališka stolba.

Hiša na prodaj.

Hiša št. 33 nova v Rožnih ulicah prodaja se iz proste roke. Kaj več se izve pri lastniku v Florijan- skih ulicah št. 27, II. nadstropje. (69—3)

Važno

za trpeče na prsih in pljučah.

Neogibno potreben zoper kašelj, hripavost, zaslizanje, katar in oslovski kašelj, za take, ki želé dobiti čist in krepek glas, za škrofelj- naste, krvične, slabotne, bledične in krvi- revne je

sok kranjskih planinskih zelišč,

s podfosforno kislino apnom in železom pomešan.

Lastni izdelek. Cena 56 kr.

Dobiva se v (673—15)

LEKARNI TRNKOCZY

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.